

Helsinki 17.8.2009

Viestintäministeri Suvi Lindén
Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

cc: erityisavustaja Anna Anttinen
osastopäällikkö, ylijhtaja Liisa Ero
viestintäneuvos Elina Normo

Komission tiedonanto valtioneuvostojen soveltamisesta julkiseen yleisradiotoimintaan 2.7.2009

Viestinnän Keskusliitto on tutustunut komission 2.7.2009 julkistamaan tiedonantoon valtioneuvostojen soveltamisesta julkiseen yleisradiotoimintaan. Lähetämme liikenne- ja viestintäministeriölle tiedoksi ohessa muistion, jossa käsitellään tiedonantoa Yleisradio Oy:stä annetun lain muuttamista silmällä pitäen. Muistio täydentää 11.6.2009 antamaamme lausuntoa Yleisradio Oy:n julkista palvelua ja rahoitusta selvittäneen työryhmän ehdotuksista.

Viestinnän Keskusliitto ry

Håkan Gabrielsson
toimitusjohtaja

Viestinnän Keskusliitto on joukkoviestintäalan ja graafisen teollisuuden kattojärjestö, joka edistää toimialan yleisiä toimintaedellytyksiä tavoitteenaan turvata monipuoliset viestintäpalvelut suomalaisille. Viestinnän Keskusliitto edustaa noin 800 yritystä ja yhteisöä, jotka työllistävät noin 25.000 henkilöä. Edustettujen yritysten osuus joukkoviestintämarkkinoista on noin 80 %. Keskusliiton jäseniä ovat Aikakauslehtien Liitto, Graafinen Teollisuus, Sanomalehtien Liitto, Suomen Kustannusyhdistys, Suomen Radioiden Liitto ja Suomen Televisioiden Liitto.

Lisätietoja asiasta antavat tarvittaessa:

Håkan Gabrielsson
toimitusjohtaja
hakan.gabrielsson@vkl.fi
puhelin 09 2287 7304
matkapuhelin 050 558 1048

Satu Kangas
Johtaja, lakiasiat ja viestintäpolitiikka
satu.kangas@vkl.fi
puhelin 09 2287 7305
matkapuhelin 050 433 7250

17.8.2009

Muistio komission 2.7.2009 julkistamasta tiedonannosta valtioneuvoston päätöksen soveltamisesta julkiseen yleisradiotoimintaan

Julkisen palvelun tehtävämäärittely

Komission uusi tiedonanto korostaa entistä tiedonantoa voimakkaammin tarvetta määritellä selvästi ja tarkasti julkisen palvelun tehtävä internet-aikana. Tarkkarajaisuus on tärkeää jotta komissio ja jäsenvaltiot voivat hoitaa tehokkaasti valvontatehtävänsä.

Uusi tiedonanto painottaa myös sitä, että kaikki kaupallisten mediapalvelujen tarjoajat – niin radio- ja televisioyhtiöt kuin painetut tiedotusvälineet – kärsivät julkisille yleisradioyhtiöille myönnetyn valtiontuen kielteisistä vaikutuksista, jotka saattavat haitata uusien liiketoimintamallien kehittämistä.

Amsterdamin pöytäkirjan nojalla kilpailua ei saa vääristää yleisen edun vastaisesti, elleivät kilpailuvääristymät ole välttämättömiä julkisen palvelun tehtävän hoitamisen kannalta. Välttämättömyyshedellytyksen arviointi edellyttää selkeää tehtävämäärittelyä.

Tehtävä on tärkeä määritellä tiedonannon nojalla mahdollisimman tarkasti myös siksi, ettei tehtävän toteuttamiseen ohjata liian suuria korvauksia. Jos tehtävämäärittely on liian väljä, ylikompensaation vaara on olemassa – maksajien eli kansalaisten vahingoksi.

Lintilän työryhmän ehdottama ”monipuolinen ja kattava ohjelmisto” ei Viestinnän Keskusliiton käsityksen mukaan täytä tiedonannon edellyttämää tarkkuus- ja selkeysvaatimusta. Vähimmäistaso löytyy suoraan Amsterdamin sopimuksesta, joka korostaa viestinnän moniarvoisuuden turvaamista sekä yhteiskunnan demokraattisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tarpeiden täyttämistä.

Audiovisuaaliset palvelut

Tiedonannon mukaan julkisen palvelun tehtävään voi sisältyä audiovisuaalisia palveluja. Audiovisuaaliset palvelut on tiedonannon alaviitteessä 8 määritelty seuraavasti (alleviivaus lisätty):

Tässä tiedonannossa yleisradioalan ”audiovisuaalisella palvelulla/audiovisuaalisilla palveluilla” tarkoitetaan äänisisällön ja/tai audiovisuaalisen sisällön ja muiden niihin liittyvien palvelujen (esimerkiksi tekstipohjaisten online-tietopalvelujen) lineaarista ja/tai ei-lineaarista jakelua.

Määritelmän mukaan tekstipohjaisten palvelujen on siis liityttävä audiovisuaalisiin palveluihin. Lisäksi edellytyksenä on, että ne vastaavat samoihin demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuuritarpeisiin kyseisessä yhteiskunnassa eivätkä aiheuta markkinoilla suhteettomia vaikutuksia, jotka eivät ole tarpeen julkisen palvelun tehtävän täyttämiseksi (kohta 81).

Olemme 11.6.2009 antamassamme lausunnossa tehneet seuraavan säännösehdotuksen julkisen palvelun tehtävästä (laki Yleisradio Oy:stä 7 §):

17.8.2009

Yhtiön tehtävänä on tuoda viestinnän moniarvoisuutta edistävä ja yhteiskunnan demokraattisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tarpeita tyydyttävä julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita vastaavia julkisen palvelun ohjelmistoon liittyviä sisältöpalveluja voidaan tarjota kaikissa televerkoissa edellyttäen, ettei tarjonta vääristä kilpailua joukkoviestinnässä yleisen edun vastaisesti.

Säännösehdotus on hyvin linjassa uuden tiedonannon kanssa.

Ennakoarviointi

Merkittävät uudet audiovisuaaliset palvelut sekä merkittävät muutokset käytössä oleviin palveluihin on tiedonannon mukaan arvioitava ennakoita Amsterdamin pöytäkirjan vaatimusten täyttämisen selvittämiseksi.

Palvelujen merkittävyys varmistuu lopullisesti vasta arviointimenettelyssä. Ennakoita on vaikea sanoa, mikä palvelu tai palvelun laajennus on markkinoiden toimivuuden kannalta merkittävä. Tästä syystä ennakoarvioinnin piiriin kuuluvien palveluiden käsite tulisi määritellä mahdollisimman laajasti.

Uusien palvelujen testiversiot (pilottihankkeet) olisi syytä sisällyttää ennakoarvioinnin piiriin, koska niilläkin saattaa olla merkittäviä markkinavaikutuksia.

Valvonta

Julkisen palvelun tehtävän täyttämistä sekä rahoitusta on tiedonannon nojalla valvottava. Valvojan tulee olla tosiasiallisesti riippumaton yleisradioyhtiön johdosta ja sillä on oltava toimivalta ja riittävät valmiudet ja resurssit säännölliseen valvontaan. Lisäksi valvonnan perusteella on voitava määrätä asianmukaisia korjaustoimenpiteitä.

Viestinnän Keskusliitto puoltaa sitä, että Yleisradion hallintoneuvoston sijasta valvonnasta vastaisi itsenäinen, yhtiön ulkopuolinen elin. Hallinnollista tehokkuutta ja asiantuntemuksen karttumista edistäisi se, että valvova elin vastaisi myös palvelujen ennakoarvioinnista.

Uuden elimen puheenjohtajan tulisi mielestämme olla riippumaton media-alan asiantuntija. Sihteeristö tulisi niin ikään nimetä yhtiön ulkopuolelta, esimerkiksi Viestintävirastosta.

Tiedonannon edellyttämiin valmiuksiin kuuluvat mielestämme yhteiskunnallinen näkemys, medialiiketoiminnan osaaminen, viestinnän tuntemus sekä kilpailuoikeudellinen asiantuntemus. Näitä valmiuksia tulisi löytyä uuden valvontaelimen jäsenistöstä.

Jotta valvonta olisi tehokasta, Yleisradion ulkopuolisten tahojen pitäisi voida saattaa julkisen palvelun markkinavaikutuksiin liittyviä asioita valvontaelimen käsiteltäviksi.